

Od lewej: Joanna Leksy, Maria Andrzejewska, Izabela Kowoll, Tore Bø, Eugeniusz Gwóźdź, Elżbieta Wołoszyńska, Kare Conradsen (UG Tønsberg), Piotr Roman, Katarzyna Ślepowrońska, Monika Rusztecka, Marta Gęsikowska, Krzysztof Dymek

Warsztaty Akademii INSPIRE, Tønsberg, 28-29 stycznia

NORWESKIE INSPIRACJE

Przedstawiciele Tworoga i Bolesławca udowodnili w ramach Akademii INSPIRE, że z wdrożenia GIS-u płyną dla urzędu same korzyści. W nagrodę pojechali zobaczyć, jak geoinformacja zrewolucjonizowała pracę norweskiego samorządu.

JERZY KRÓLIKOWSKI

Nim Unia Europejska pomyślała o dyrektywie INSPIRE, Norwegowie już od lat 80. opracowywali własny standard zapisu cyfrowych danych przestrzennych (tzw. SOSI). A gdy dyrektywa była uchwalana, dzięki projektowi „Cyfrowa Norwegia” tamtejsze władze mogły z satysfakcją stwierdzić: „My już to mamy”. Wysoki poziom wykorzystania danych przestrzennych i GIS-u – zarówno na szczeblu centralnym, jak i samorządowym – sprawił, że Norwegowie chętnie wspierają (również materialnie) rozwój geodezji w innych krajach. Tylko w Polsce z funduszy norweskich korzystają samorządowcy z województw mazowieckiego, pomorskiego oraz zachodniopomorskiego.

Jego beneficjentem stało się także Centrum UNEP/GRID-Warszawa, wycho-

dząc z inicjatywą Akademii INSPIRE, czyli przeszkolenia pracowników urzędów gmin z szeroko rozumianego wykorzystania geoinformacji – od aspektów prawnych po technologiczne. Poza NMF przedsięwzięcie to wsparły także: Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, norweski odpowiednik GUGiK, czyli Statens Kartverk, gmina Tønsberg oraz firma Intergraph Polska.

Otym, jak wyglądały przygotowania do Akademii INSPIRE oraz sam przebieg szkoleń, pisaliśmy już szczegółowo w GEODECIE 6/2009 i 9/2010. Poza udziałem w kursach część gmin przystąpiła także do konkursu, w którym jury oceniało nie tylko zaangażowanie drużyn w zajęcia, lecz także poziom opracowanego przez nie studium przypadku. Po podliczeniu punktacji wyłoniono dwie gminy zwycięskie oraz dwie wyróżnione. W kategorii miasta i miasta

na prawach powiatu zwyciężył zespół z Bolesławca, a wyróżnienie otrzymał Gorzów Wielkopolski. W kategorii gmin wiejskich i miejsko-wiejskich zwyciężył Tworóg (pow. tarnogórski), a wyróżnienie przypadło Zagórzowi (pow. sanocki). W swoich pracach drużyny wykorzystały GIS do: wzmocnienia partycypacji społecznej w planowaniu przestrzennym (Bolesławiec), oceny wariantów przebiegu obwodnicy (Tworóg), wyboru lokalizacji biogazowni (Zagórz) oraz ustalenia obszarów koniecznych do wyłączenia spod zabudowy (Gorzów Wlkp.).

Nagrodą dla zwycięskich drużyn był m.in. udział w warsztatach w Urzędzie Gminy Tønsberg, położonej na południu Norwegii. Samorząd ten jako jeden z pierwszych rozpoczął tam digitalizację map oraz wdrożył lokalny geoportal. Było to więc idealne miejsce, by inspirować zwycięskie zespoły do

jeszcze szerszego wykorzystania GIS-u. Większość zajęć prowadził Krzysztof Dymek, mieszkający od 30 lat w Norwegii polski geodeta, przez wiele lat kierownik Wydziału Geodezji w gminie Tønsberg, a obecnie ekspert ds. geodezji i katastru tamże. Poza tym w warsztatach uczestniczył m.in. były norweski główny geodeta kraju Tore Bø. Tematyka zajęć objęła historię „Cyfrowej Norwegii” oraz sposoby wykorzystania GIS-u w Tønsberg, np. do dystrybucji danych przestrzennych czy delimitacji obwodów szkolnych. Na życzenie zwycięskich drużyn najwięcej miejsca poświęcono jednak gospodarce przestrzennej. Wykorzystując lokalną platformę internetową Digital Plandialog, Norwegowie pokazali, jak skutecznie włączyć obywateli w proces uchwalania planów zagospodarowania (więcej

o funkcjonowaniu geodezji w Norwegii i Tønsberg w kwietniowym GEODECIE).

Warsztaty były także okazją, by zaprezentować gospodarzom zwycięskie projekty Akademii INSPIRE. Zespół z gminy Tworóg chwalony był przez trenerki z Centrum UNEP/GRID-Warszawa za ogromne zaangażowanie i duże postępy w przyswajaniu zupełnie nowej wiedzy. Zakres pracy konkursowej drużyny z Bolesławca był z kolei tak rozległy, że wzbudził żywe zainteresowanie norweskich geodetów.

Choć Akademia INSPIRE dobiega końca, to przygoda zwycięskich urzędów z GIS-em dopiero się zaczyna. Z ankiety MSWiA wynika, że z cyfrowych danych przestrzennych korzysta na razie tylko 1/3 gmin. Z dużym prawdopodobieństwem można jednak założyć, że zarówno

Tworóg, Bolesławiec, jak i inni uczestnicy Akademii szybko przekonają pozostałe 2/3, że bez GIS-u żaden samorząd daleko nie zajdzie (patrz wywiady).

Projekt „Geoinformacja w Praktyce – Akademia

INSPIRE” (www.akademiiainspire.pl)

jest realizowany przez zespół Centrum UNEP/GRID-Warszawa dzięki wsparciu udzielonemu przez Islandię, Liechtenstein i Norwegię poprzez dofinansowanie ze środków Mechanizmu Finansowego Europejskiego Obszaru Gospodarczego oraz Norweskigo Mechanizmu Finansowego. Partnerami projektu są: Statens Kartverk, Commune Tønsberg z Norwegii oraz firma Intergraph Polska.

WSPÓŁPRACA U PODSTAW

Rozmowa z **MARIĄ ANDRZEJEWSKĄ, MONIKĄ RUSZTECKĄ, KATARZYNĄ ŚLEPOWROŃSKĄ i ELŻBIETĄ WOŁOSZYŃSKĄ** z Centrum UNEP/GRID-Warszawa o podsumowaniu projektu „Geoinformacja w praktyce – Akademia INSPIRE”

JERZY KRÓLIKOWSKI: Skąd wziął się pomysł na Akademię INSPIRE?

MARIA ANDRZEJEWSKA, dyrektor Centrum UNEP/GRID-Warszawa: Idea wykorzystania geoinformacji w zarządzaniu środowiskiem towarzyszy nam od zawsze. Pomysł na Akademię INSPIRE pojawił się w 2006 roku wraz z uruchomieniem Norweskigo Mechanizmu Finansowego.

Uznaliśmy wówczas, że niezwykle ważne jest przybliżenie samorządom aspektów funkcjonowania infrastruktury informacji przestrzennej. Korzyści z dostępu do danych przestrzennych to również wzmocnienie zarządzania środowiskiem przyrodniczym, a jest to dla naszego Centrum temat kluczowy. Z tego też względu przyjęliśmy założenie objęcia projektem szczególnie tych gmin, które znajdują się na obszarach NATURA 2000

Maria
Andrzejewska

Monika
Rusztecka

Katarzyna
Ślepowska

Elżbieta
Wołoszyńska

lub w ich sąsiedztwie. Na terenach tych zarządzanie środowiskiem wiąże się bowiem z dodatkowymi wyzwaniem. Akademia była pomysłem zespołu Centrum UNEP/GRID-Warszawa, a jednym z jej inicjatorów był ówczesny dyrektor Centrum dr Marek Baranowski, który później w projekcie wspierał nas jako ekspert oraz członek Rady Konsultacyjnej.

W jaki sposób w projekt włączyły się Norweska Agencja Geodezyjno-Kartograficzna i gmina Tønsberg?

MA: Współpraca ze Statens Kartverk umożliwiła nam poznanie inicjatywy Norge Digitalt. Przedstawiciele agencji, szczególnie Kari Strande, służyli nam pomocą i wsparciem na różnych etapach realizacji projektu. I to właśnie dzięki